

Veřejná ochránkyně práv
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.

V Brně dne 27. května 2016
Sp. zn.: 6/2016/NZ/KH

Vážený pane vedoucí,

dne 3. března 2016 proběhla ve smyslu ustanovení § 1 odst. 3 a odst. 4 písm. b) ve spojení s ustanovením § 21a a 15 zákona 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, neohlášená systematická návštěva policejních cel zřízených při Obvodním oddělení PČR Mariánské Lázně, Hlavní tř. 64, 353 01 Mariánské Lázně. Tímto Vás informuji o svých závěrech, ke kterým jsem dospěla na základě provedeného šetření.

Návštěvu provedli zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv Mgr. Katarína Haukvitzová, Mgr. et Mgr. Romana Jakešová a Mgr. Pavel Doubek (dále také zaměstnanci Kanceláře), kteří hovořili s Vámi a Vaším zástupcem a dvěma policisty, kteří běžně vykonávají službu dozorčího. Odpovědi oslovených policistů se poměrně významně lišily, proto bych na úvod ráda uvedla, že na konkrétní pochybení upozorňuji i v těch případech, kdy vycházím jen z výpovědi jednoho z policistů. Současně upozorňuji, že v textu budu používat i v tomto případě množné číslo, abych chránila zdroj těchto informací. Zaměstnanci Kanceláře se dále podrobně seznámili s příslušnou spisovou dokumentací a služebními pomůckami, a to jak ve fyzické, tak i v elektronické podobě vedené formou evidence trestního řízení. Ze strany policie jim byla poskytnuta veškerá součinnost, za což Vám děkuji.

Chci Vás upozornit na konkrétní zjištěné problémy a pochybení.

(1) Umístěné osobě musí být do cely vydán formulář poučení o jejích právech a povinnostech. Osoba má právo ponechat si poučení u sebe po celou dobu omezení osobní svobody.¹

Dle policistů, se kterými mnou pověřeni zaměstnanci hovořili, se umístěným osobám poučení do cely nevydává. Tuto praxi považuji za nesprávnou. Poučení musí policisté vydat umístěné osobě do cely bez dalšího. Umístěná osoba musí mít možnost se kdykoliv během pobytu v cele se svými právy a povinnostmi seznámit. Prostředkem k tomu je právě formulář poučení. Doporučuji vydávat osobě umístěné do cely formulář poučení, ničím nepodmiňovat jeho vydání a ponechat umístěné osobě poučení po celou dobu omezení její osobní svobody/umístění v cele.

(2) Osoba omezená na svobodě má právo zajistit si na vlastní náklady právní pomoc a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. Za tímto účelem poskytne policista neprodleně nezbytnou součinnost, požádá-li o ni tato osoba.

---

¹ Čl. 15 odst. 1 závazného pokynu policejního prezidenta č. 159/2009.

Z rozhovorů s policisty vyplynulo, že by v případě poskytnutí nezbytné součinnosti při realizaci práva na právní pomoc hledali advokáty i kontakty na ně prostřednictvím Zlatých stránek. Takový postup může představovat nežádoucí prodlení. Pro splnění požadavku na poskytnutí nezbytné součinnosti bez prodlení je potřeba využívat policejní intranet obsahující seznam advokátů. Část seznamu s místně dostupnými advokáty, a v případě žádosti úplný seznam, by měl být zpřístupněn umístěné osobě, aby si vybrala advokáta na základě svého rozhodnutí, kterého by pak příslušný policista vyrozuměl. Doporučuji využívat policejní intranet pro poskytnutí údajů o advokátech.

(3) Při provádění prohlídky osoby před umístěním do cely je třeba vyloučit plošný přístup, kdy se každá osoba musí úplně svléknout a třikrát dřepnout.

Zaměstnanci Kanceláře zjistili, že při provádění prohlídky před umístěním do cely se musí každá umísťovaná osoba celá svléknout donaha a dle sdělení policistů také dělat dřepy. S takovým postupem nesouhlasím. „Mělo by být vyvinuto veškeré rozumné úsilí k minimalizaci pocitu trapnosti; zadržené osoby, které jsou prohledávané, by běžně neměly být žádány, aby svlékly všechno své oblečení zároveň, např. by jim mělo být povoleno, aby sundaly oděv od pasu nahoru a oblékly se, než budou sundávat další oblečení.“² Pro důkladnější prohlídku osoby spočívající v provádění dřepů musí existovat dostatečné důvody. Tyto důvody je třeba uvést do služebních pomůcek. Doporučuji provádět prohlídky osoby tak, aby prohlížená osobě bylo umožněno sundat nejprve oděv od pasu nahoru a obléknout se, než bude sundávat oblečení od pasu dolů. Dále doporučuji okamžitě ustoupit od praxe plošného provádění dřepů. Pokud bude provedení dřepů v individuálním případě vyžádáno, je potřeba důvody uvést do služebních pomůcek. Dále doporučuji dovybavit místnost, kde probíhají osobní prohlídky, kobercem nebo jinou předložkou, aby osoba umísťována do cely nestála bosá na linu, kachličkách či betonu.

(4) Odebrat brýle, jakožto zdravotní pomůcku, lze jen na základě individuálního zvláštního důvodu, který je třeba zaznamenat do informačního systému. Brýle nesmí policie odebírat plošně.

Policisté uvedli, že umístěným odebírají brýle, ponechali by je spíše ve výjimečných případech. Zákon umožňuje odebrat brýle i jinou zdravotní pomůcku pouze v individuálních případech poté, co byl zjištěn „zvláštní“ důvod pro odebrání zdravotní pomůcky (odlišný od toho, že se jedná o věc způsobitou ohrožit život nebo zdraví).³ Tento „zvláštní“ důvod pro odebrání je potřeba uvést do služebních pomůcek.⁴ Doporučuji ponechávat umístěným brýle. Brýle lze odebrat jen na základě individuálně vyhodnocených „zvláštních“ důvodů. Ty je nutné zaznamenat do informačního systému, či jiných služebních pomůcek.

(5) Osoba umístěná v cele má právo na provedení základní hygieny. Proto je potřeba jí bez dalšího vydat do cely základní hygienické potřeby, tedy i zubní kartáček.

---

² Zpráva pro vládu České republiky o návštěvě České republiky, kterou vykonal Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ve dnech 1. až 10. dubna 2014, bod. 22.

³ § 29 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Poznatky ze systematických návštěv policejních cel v roce 2010, bod č. 17, dostupné na www.ochrance.cz.

Dle sdělení některých policistů je zubní kartáček vydán umístěné osobě jen na její výslovné požádání, protože se jedná o věc způsobitou ohrožit život a zdraví osoby umístěné v cele. Tento postup hodnotím jako nesprávný. Nutnost žádat o vydání zubního kartáčku staví umístěnou osobu do nežádoucí a zvýšené závislosti na ostraze. Pokud v individuálním případě z důvodu použití kartáčku jako věci způsobilé ohrožit život nebo zdraví umístěné osoby není kartáček vydán, je třeba tuto skutečnost a související okolnosti včetně konkrétního zdůvodnění evidovat ve služebních pomůckách. Doporučuji vydávat zubní kartáček bez dalšího, a v případě jeho individuálního nevydání uvádět tuto skutečnost včetně popisu okolností a důvodů do dokumentace.

Podle § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv Vás žádám, abyste se ke shora uvedenému písemně vyjádřil ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto dopisu. Svá zjištění jsem rovněž zaslala na vědomí řediteli Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

Ještě jednou Vám děkuji za poskytnutí veškeré součinnosti.

S pozdravem

Mgr. Anna Š a b a t o v á, Ph.D., v. r.
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Vážený pan
npor. Mgr. Daniel Nejedlý
vedoucí
Obvodní oddělení Mariánské Lázně
Policie České republiky
Hlavní třída 64
353 01 Mariánské Lázně

Údolní 39
602 00 Brno
tel: (+420) 542 542 888, fax: (+420) 542 542 112